

УДК 001.895

Олег Сербін,
завідувач відділу НБУВ,
кандидат історичних наук

Людмила Галаган,
завідувач відділу НБУВ,
кандидат політологічних наук

Інновації в науці як чинник розвитку знаннєвого середовища

Спрямування певного потенціалу у правильне русло завжди супроводжується низкою чинників щодо процесів розвитку певної технології чи галузі знань. Цілеспрямований потенціал можливостей та інтелектуальних звершень зазвичай призводить до резонансного результату як в аспекті матеріального окреслення, так і в розумінні досягнення мети як такої. З цієї позиції бачення процесу характеризується інноваційністю мислення в умовах еволюції знаннєвого середовища. Згідно ж із Законом України "Про інноваційну діяльність", інновації — це новостворені або вдосконалені конкурентоспроможності технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва та соціальної сфери.

Фактично інновації в науці і є кумулюючим осередком усіх названих проявів інноваційної діяльності. Більше того, з огляду на "новизну новизни" інновації як такої логічним і закономірним є факт залучення до формування цього явища в науці нової, перспективної інтелектуальної сили — наукової молоді. Саме тому тема дослідження інновацій в науці стала визначальною на Третій міжнародній конференції молодих вчених "Учений інформаційного покоління: інновації, традиції та перспективи", що відбулася 17 травня поточного року в Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського і збрала широке коло молодих науковців не тільки з різних міст України, а також і Росії, Білорусі, Казахстану. За час роботи конференції було проголошено більше двадцяти ґрунтовних доповідей з хвилюючих наукову спільноту питань.

Так, у своїй доповіді "Управління ризиками та змінами в процесі капіталізації інтелектуальної власності університетських вчених" кандидат економічних наук, доцент, завідувач НДС "Центр економічних досліджень" В. Кравченко наголосив, що реалізація завдань з модернізації соціально-економічної системи України з метою зробити її спроможною протистояти викликам внутрішніх, регіональних та світових криз вимагає якнайшвидше вирішити проблему ефективного використання потенціалу інтелектуальної власності університетських вчених. Саме їхні знання, трансформуючись у форму передових технологій та ефективних інноваційних проєктів, обумовлюють можливість підвищення конкурентоспроможності держави на світовому ринку товарів і послуг.

Адже між провідними світовими господарствами суперництво за інтелектуальне лідерство постійно зростає. І тому реалізація інноваційного потенціалу університетських

науковців передбачає дотримання такої пропорції розподілу доходів від використання ОПВ, за якою автору має належати половина від отриманих доходів; адміністрації вищого навчального закладу потрібно виявляти ризики комерціалізації інтелектуальної власності та вміти керувати ними; варто звернути увагу на інституційний аспект процесу комерціалізації продуктів інтелектуальної власності науковців, зокрема на те, що у трудових контрактах між ВНЗ та фахівцями, які влаштовуються на роботу (або наявними працівниками), як правило, не зазначаються обсяг та критерії наукових праць, що мають бути створені науковцем; потрібно поліпшити організаційну адаптованість.

Доповідач з Білорусі Ж. Зенкевич, провідний бібліотекар відділу наукової систематизації документів Центральної наукової бібліотеки імені Якуба Колоса Національної академії наук Білорусі виголосила доповідь "Основні форми управління якістю ЦНБ НАН Білорусі", в якій зазначила, що інтерес до проблеми якості бібліотечних продуктів і послуг, що надає бібліотека, як фактора управління нею в останні роки значно зріс. Більшість бібліотек сьогодні позиціонують себе в першу чергу як інформаційні центри і в міру можливостей намагаються розширити асортимент послуг, частину на платній основі. Займати провідні позиції на інформаційному ринку без відповідної якості продуктів і послуг нині неможливо. У зв'язку з цим бібліотеки у своїй управлінській діяльності стали приділяти більше уваги саме цим питанням. Проведення ж в установі внутрішніх аудитів та Днів якості дає змогу отримувати об'єктивні дані про необхідність усунення та можливості запобігання невідповідностям. Результати перевірок являють собою корисну інформацію для керівництва бібліотеки, яка в подальшому може бути використана для вдосконалення бібліотечних процесів і поліпшення діяльності закладу загалом.

Молодший науковий співробітник відділу систематизації НБУВ Т. Медвідь детально проаналізувала інноваційність технологічних підходів щодо диспетчеризації електронних інформаційних ресурсів НБУВ у процесі їхньої систематизації; охарактеризувавши диспетчеризацію як процес здійснення компетентного забезпечення уніфікації та оптимізації проведення бібліотечно-інформаційної роботи та всі компоненти-складові процесу, визначила, що це формальна та смислова підготовка документів, у тому числі електронних інформаційних ресурсів, до процесу систематизації, головною метою якої є їхній розподіл за певними розділами або підрозділами знань, і саме диспетчеризація забезпечує централізований контроль і оперативне регулювання розподілу електронних інформаційних ресурсів,

організуючи цим самим своєчасне опрацювання електронних документів на етапі їхньої систематизації.

О. Грогуль, аспірантка кафедри бібліотекознавства і бібліографії Рівненського державного гуманітарного університету, в доповіді "Оглядовий документ як вид інформаційно-аналітичного продукту наукової бібліотеки" звернула увагу, що не кожна людина вміє швидко знайти інформацію, правильно її проаналізувати і залишити ту сукупність, на основі якої можна прийняти адекватні рішення для розв'язання поставлених завдань. У суспільстві виникає чимало інформаційних центрів, які вміло та якісно нададуть необхідну інформацію у найзручнішій для користувача формі. Серед них чільне місце посідають бібліотеки, адже вони володіють потужними інформаційними ресурсами (фондами різноманітної літератури), а їхні співробітники мають значний досвід та здатні професійно організувати інформацій-

ну діяльність у цій галузі. І саме оглядові документи того чи іншого виду притаманні багатьом науковим бібліотекам, у тому числі обласним універсальним науковим бібліотекам. Дослідження оглядових документів як виду інформаційно-аналітичної продукції наукової бібліотеки потребує ще глибшого аналізу, адже раніше цей вид вторинного документа як продукція бібліотек розглядався недостатньо.

Таким чином, у кожному виступі було цілісно висвітлено та проаналізовано новітні тенденції в розвитку науки, окреслено основні риси інноваційної діяльності молодих вчених сьогодні, аспекти наукової інновації і в прикладному плані, і в плані їхніх теоретичних звершень на науковій ниві різних галузей знань, зокрема і бібліотекознавства.

Надійшла в редакцію 24 травня 2012 року